

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกแซกโซโฟนแจ๊สรูปแบบ
การอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
The Study of Achievement in Practicing the Jazz
Saxophone Improvisation of Students in
Surat Thani Educational institution

ภัทรพงศ์ โลหะวิจารณ์¹ | Patarapong Lohawichan

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี และ 2) ศึกษาความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์การฝึกแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้รูปแบบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 40 คน เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การฝึกแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ และแบบสอบถามความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์การฝึกแซกโซโฟน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบทดสอบ และแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติ T-test dependent ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยด้วยดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) เท่ากับ 0.75 และนำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีสากล คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ติดต่อได้ที่: off_musicjazz@hotmail.com

¹Lecturer, Department of Western Music, Faculty of Humanities and Social Sciences, Suratthani Rajabhat University, e-mail: off_musicjazz@hotmail.com

ผลการวิจัย 1) ผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการปฏิบัติแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี 9 ทักษะ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.71, S.D. = 0.84) ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.59, S.D. = 0.90) ทดสอบผลสัมฤทธิ์การฝึกแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ 0.05 ซึ่งมากกว่าผลการทดสอบก่อนเรียน และ 2) ความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีพบว่า ก่อนเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.03, S.D. = 0.64) และระดับความพึงพอใจหลังเรียนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.22, S.D. = 0.59) การอิมโพรไวส์ทำให้ผลสัมฤทธิ์อย่างมีมาตรฐานได้นั้นจำเป็นจะต้องอาศัยความเข้าใจและฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความชำนาญตลอดจนสามารถนำไปพัฒนาการอิมโพรไวส์สำหรับบทเพลงที่มีสังคีตลักษณ์ที่แตกต่างกัน รวมทั้งรูปแบบการดำเนินคอร์สของบทเพลงแจ๊สได้

คำสำคัญ: แซกโซโฟนแจ๊ส ผลสัมฤทธิ์ สถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี อิมโพรไวส์

Abstract

The objectives of this research were to 1) investigate achievements of improvisational saxophone training among students in schools in Surat Thani province and 2) examine the satisfaction levels regarding the outcomes of improvisational saxophone training among students in schools in Surat Thani province. The study employs an Quantitative Research, utilizing a targeted sample group of 40 students from schools in Surat Thani province. Research tools include tests measuring the efficacy of improvisational saxophone training and surveys assessing satisfaction levels. Data is collected through tests and surveys and analyzed using statistical methods, including mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), and dependent T-test statistics. The quality of the research instruments was verified using the Index of Item-Objective Congruence (IOC) with a value of 0.75. The research concludes with a descriptive analysis of the findings.

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกแซกโซโฟนแจ๊สรูปแบบการอิมโพรไวส์ ของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

The study results are as follows: 1) regarding the students' proficiency in performing improvisational saxophone in Surat Thani province, in 9 skills, it was found that the pre-training proficiency level was moderate with a mean of ($\bar{X}$ = 2.71, S.D. = 0.84), while the post-training proficiency level was high with a mean of ($\bar{X}$ = 3.59, S.D. = 0.90). The statistical significance of the improvisational saxophone training efficacy among students in Surat Thani province was at the 0.05 level, more significant than the pre-training test results. and 2) Concerning the satisfaction levels regarding the knowledge acquired from the activities taught in the improvisational saxophone practice among students in Surat Thani province, the pre-training satisfaction level was moderate with a mean of ($\bar{X}$ = 3.03, S.D. = 0.64). In contrast, the post-training satisfaction level was high, with a mean of ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.59). Achieving standardized results in improvisation requires an understanding and consistent practice until proficiency is developed, allowing further development of improvisation for pieces with different musical characteristics, including the chord progression of jazz songs.

Keywords: Saxophone, Achievement, Institutions in Surat Thani, Improvisation,

บทนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา วงการดนตรีแจ๊สของประเทศไทยมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และได้รับความสนใจมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด การพัฒนานี้ปรากฏทั้งในด้านผู้บรรเลงและผู้ฟังโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้บรรเลงนั้น มีแนวโน้มที่ดีขึ้นมากทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ สังเกตได้จากการที่สถานศึกษา สถาบันดนตรี มหาวิทยาลัย ต่างก็มีหลักสูตรการเรียนการสอนหรืออ้างอิงถึงดนตรีแจ๊สแทบทุกแห่ง จึงกล่าวได้ว่า ดนตรีแจ๊สได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาดนตรีของประเทศไทยในยุคปัจจุบันไปแล้ว นักเรียน นิสิต นักศึกษา รวมถึงบุคคลทั่วไปต่างก็ชื่นชอบดนตรีแจ๊สด้วยเหตุผลเดียวกัน คือ ดนตรีแจ๊สเป็นดนตรีแห่งอิสระภาพ ซึ่งมุ่งเน้นการอิมโพรไวส์ ทั้งนี้การอิมโพรไวส์จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ นอกจากการบรรเลงที่แสดงออกถึงอารมณ์ และ

ความรู้สึกของผู้บรรเลงแล้ว องค์ประกอบสำคัญอีกประการก็คือ ความรู้ความเข้าใจด้านทฤษฎีดนตรีซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ผู้บรรเลงสามารถสร้างทำนองอิมโพรไวส์ได้อย่างไพเราะสวยงาม (ธีรัช เลหาหิระพานิช, 2562: i)

ดังนั้นการให้ความรู้ในเรื่องการอิมโพรไวส์สำหรับแซกโซโฟนแจ๊สเบื้องต้นสู่ชุมชน เพื่อการบูรณาการยั่งยืนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงต้องศึกษาโดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การฝึกแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ และแบบสอบถามความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์การฝึกแซกโซโฟน โดยกำหนดเกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่างจากพื้นที่อำเภอไชยาเพื่อให้สอดคล้อง และเป็นไปตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีในการขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นภาคใต้ตอนบน โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏน้อมนำพระราโชบายด้านการศึกษา ในการเป็นสถาบันการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยจัดทำยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) มีพันธกิจในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ มีทัศนคติที่ดี เป็นพลเมืองที่ดีในสังคมและมีสมรรถนะตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต วิจัยสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่มีคุณภาพได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ มุ่งเน้นการบูรณาการเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นตามศักยภาพ ตามความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และน้อมนำแนวพระราชดำริสู่การปฏิบัติสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชนให้มีคุณธรรมและความสามารถในการบริหารงาน รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรภายในมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพด้วยหลักธรรมาภิบาล พร้อมรองรับบริบทการเปลี่ยนแปลงให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนดังนี้

- 1) สร้างและพัฒนาความร่วมมือกับจังหวัดในพื้นที่บริการเพื่อการวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหา
- 2) สร้างเครือข่าย บูรณาการความร่วมมือในมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัย (ภาครัฐภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน) ตามพันธกิจเสริมสร้างพลังทางสังคมและ ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคีเครือข่าย และ
- 3) บูรณาการการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของนักศึกษาและอาจารย์ เพื่อสร้างโอกาสและมูลค่าเพิ่มให้กับผู้เรียนและชุมชนท้องถิ่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจากโรงเรียนที่มีความพร้อมทางด้านวงโยธวาทิต 3 โรงเรียนในอำเภอไชยา ได้แก่ โรงเรียนไชยวิทยา โรงเรียนเขาพนมแบกศึกษา

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกแซกโซโฟนแจ๊สรูปแบบการอิมโพรไวส์ ของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

และ โรงเรียนมัธยมพุดนิคม เพื่อสร้างองค์ความรู้ทางด้านดนตรีแจ๊สและการพัฒนาที่ต่อเนื่องโดยผ่านแนวทางการฝึกซ้อมพื้นฐานโครงสร้างคอร์ด และบันไดเสียงเมเจอร์ ที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติดนตรีแจ๊ส ให้ถูกวิธีและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าใจในพื้นฐานของการเล่นดนตรีแจ๊สได้ถูกวิธี เพื่อต่อยอดในระดับที่สูงขึ้นอย่างเป็นระบบ

ขั้นตอนของการฝึกซ้อมของผู้ฝึกปฏิบัติในลำดับแรก คือ 1) สำเนียงการบรรเลงแบบดนตรีแจ๊ส 2) ฝึกซ้อมบันไดเสียงเมเจอร์ 3) ฝึกซ้อมอาร์เพจจิโอ บนคอร์ดไมเนอร์เซเวน และ 4) คอร์ดคอมินันท์เซเวน คอร์ดเมเจอร์เซเวน โดยการฝึกซ้อมจนครบทั้ง 12 กุญแจเสียง โดยใช้ 3 โหมด จาก 7 โหมดในเมเจอร์ (Levine, 1995: 171-176) เป็นลำดับแรกในการฝึกปฏิบัติ สำหรับผลที่ได้จากการฝึกปฏิบัติโดยการฝึกซ้อมจะทำให้ผู้ศึกษาเกิดความเข้าใจในการปฏิบัติดนตรี และความแม่นยำในการสะกดคอร์ดในแต่ละชนิดรวมถึงบันไดเสียงในแต่ละโหมดได้อย่างลึกซึ้ง ทำให้ผู้ศึกษาเกิดการพัฒนาระบวนการทางความคิดเพื่อนำมาปรับใช้เป็นแนวทางการอิมโพรไวส์ในแบบดนตรีแจ๊สได้อย่างถูกวิธี

ผู้วิจัยต้องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะแซกโซโฟนเรื่องการฝึกทักษะในการอิมโพรไวส์ และความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์การฝึกแซกโซโฟน ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยคือ 1) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์โดยประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมระดับความรู้ในการปฏิบัติแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นแบบทดสอบอัตนัย โดยการประเมินจากการสังเกตพฤติกรรม และ 2) แบบสอบถามความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ โดยกำหนดข้อคำถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สำหรับความรู้ในการปฏิบัติแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ยังได้ทบทวนถึงปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง กล่าวคือ บริบททางการศึกษาดนตรีในระดับชั้นมัธยมศึกษาพื้นที่อำเภอไชยาจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะมุ่งเน้นองค์ความรู้ของดนตรีคลาสสิกเป็นฐานหลัก ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถเข้าถึงและขาดการฝึกทักษะทางด้านดนตรีแจ๊สเหมือนกับนักเรียนหรือนักศึกษาในสังคมเมือง ซึ่งถือเป็นเรื่องใหม่สำหรับนักเรียนที่เรียนเครื่องดนตรีแซกโซโฟนในวงโยธวาทิตในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเพิ่มพูนในด้านทักษะดังกล่าว เพื่อให้เกิดความองค์ความรู้ทางดนตรีที่เท่าทันในสังคมพลวัต สอดคล้องกับแนวคิดของ กมลธรรม เกื้อบุตร (2563: 107) ได้กล่าวว่า

พัฒนาการของดนตรีแจ๊สเริ่มมีทิศทางที่ชัดเจนมากขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากการที่มีสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้เปิดสอนดนตรีแจ๊สในระดับปริญญาตรี ทำให้เกิดสังคมการเรียนรู้ดนตรีแจ๊สในกลุ่มใหญ่และผลผลิตเหล่านั้นได้แพร่กระจายแนวคิด กระบวนทัศน์ รวมถึงวิถีชีวิตของดนตรีแจ๊สเข้าสู่สังคมไทยในอีกมิติเช่นกัน โดยมหาวิทยาลัยหลักทั้ง 3 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยรังสิต ได้จัดโครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับดนตรีแจ๊สอย่างต่อเนื่อง ทำให้มุมมองของสังคมไทยเปลี่ยนไปจากเดิมที่มองเห็นว่าคุณค่าดนตรีแจ๊สไม่อาจทัดเทียมดนตรีคลาสสิก แต่ในปัจจุบันกลับเปลี่ยนไป ส่งผลให้สังคมไทยนิยมการฟังดนตรีแจ๊สมากขึ้น

ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าวคือ การเรียนรู้และทำความเข้าใจเรื่องของบันไดเสียงเป็นลำดับแรกที่เกิดความผิดพลาดอยู่บ่อยครั้งในการปฏิบัติทำให้การบรรเลงติดขัดต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงอยากแก้ไขปัญหานี้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจหลักและวิธีการขณะปฏิบัติแซกโซโฟน โดยผ่านแบบฝึกหัดทักษะทั้ง 9 ด้านที่ผู้วิจัยให้การฝึกอบรมทั้งทางทฤษฎี และการฝึกปฏิบัติควบคู่กันไปตลอดระยะเวลา 3 วัน ในการอบรมและเฝ้าติดตามการพัฒนาของนักเรียนทั้ง 3 โรงเรียน ตลอดระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา

อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยตลอดระยะเวลาในการอบรม ทั้งทางทฤษฎีดนตรีแจ๊สและการอิมโพรไวส์ ซึ่งมีเนื้อหาที่ครอบคลุมและเข้าใจง่าย เมื่อนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจากการใช้แบบฝึกหัดทักษะแซกโซโฟนทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะได้ดีขึ้น อีกทั้งยังฝึกให้นักเรียนรู้จักวางแผนในการฝึกซ้อมเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีต่อไป และสามารถนำองค์ความรู้ไปต่อยอดทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และความสำคัญในปัจจุบันที่ดนตรีแจ๊สได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลายไปทั่วโลก ดังนั้นการเริ่มต้นของการเรียนรู้ถือเป็นหัวใจสำคัญที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเรียนรู้พื้นฐานแบบถูกต้องเพื่อต่อยอดทักษะให้มีความก้าวหน้าสูงขึ้นในการฝึกปฏิบัติแซกโซโฟน โดยการบรรเลงเพลงแจ๊สที่ดีควรมีองค์ประกอบหลัก 5 ประเภท ได้แก่ การอิมโพรไวส์ (Jazz Improvisation) จังหวะ (Jazz Rhythm) สำเนียงดนตรีแจ๊ส (Jazz Sound) เสียงประสาน (Jazz Harmony) และ การวิเคราะห์สังคีตลักษณ์ (Music Form Analysis)

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกแชกโซโฟนแจ๊สรูปแบบการอิมโพรไวส์ ของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องทักษะพื้นฐานในการอิมโพรไวส์สำหรับแชกโซโฟนแจ๊ส เพื่อการบูรณาการที่ยั่งยืนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียน และ ศึกษาความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์การฝึกแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลจากการวิจัยสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาการเรียนการสอนและประยุกต์ใช้ในการบรรเลงเดี่ยวแชกโซโฟน รวมถึงการร่วมบรรเลงกับวงดนตรีแจ๊สในรูปแบบต่าง ๆ ได้ อีกทั้งยังทำให้ผู้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจที่ผสมผสานกันในเรื่องของทฤษฎีดนตรีแจ๊ส และการปฏิบัติเครื่องดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์การฝึกแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

โดยมีสมมติฐานการวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีหลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

วิธีการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ มีระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 40 คน โดยมีเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

- 1.1 นักเรียนที่เรียนเครื่องดนตรีแชกโซโฟน ในวงโยธวาทิตของโรงเรียนไชยวิทยา โรงเรียนเขาพนมแบกศึกษา โรงเรียนมัธยมพุทธนิคม ปีการศึกษา 2565

1.2 นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาและเล่นเครื่องดนตรีแซกโซโฟน โดยไม่มีพื้นฐานทางด้านดนตรีแจ๊ส

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีดังนี้

2.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การฝึกแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ โดยแบ่งแบบทดสอบออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบประเมินค่า 5 ระดับ ในเรื่องการฝึกแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์มี 9 ข้อ ได้แก่ 1) บันไดเสียง 2) คอร์ด 3) ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของ องค์ประกอบของการบรรเลงรูปแบบอิมโพรไวส์ 4) บทเพลงแจ๊สสำหรับการบรรเลง 5) จังหวะสวิงและการสร้างสำนวนภาษาของดนตรีแจ๊ส 6) เครื่องหมายสัญลักษณ์ ของคอร์ดต่าง ๆ 7) โหมดในบันไดเสียงเมเจอร์ 8) การดำเนินคอร์ด 2-5-1 (ii-7 - V7 - IMaj7) และ 9) การดำเนินคอร์ดเสียงประสานที่ใช้ในบทเพลง 12 บาร์บลูส์

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะแซกโซโฟน เรื่องการบรรเลงรูปแบบอิมโพรไวส์ นักเรียนที่เรียนเครื่องดนตรีแซกโซโฟน ในวงโยธวาทิต ระดับชั้นมัธยมศึกษา มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดความพึงพอใจของนักเรียน ต่อแบบฝึกทักษะแซกโซโฟน เรื่องการบรรเลงรูปแบบอิมโพรไวส์ เพื่อนำมากำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อแบบฝึกทักษะแซกโซโฟน เรื่องการบรรเลงรูปแบบอิมโพรไวส์ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

2.1. ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการปฏิบัติของนักเรียนเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกหัดแซกโซโฟน เรื่องการบรรเลงรูปแบบอิมโพรไวส์ ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บรรยายภาคในการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล และประโยชน์ที่ได้รับ จำนวนทั้งหมด 9 ข้อ โดยเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกแก้ไขโฟนอนแฉีรูปแบบการอิมโพรไวส์ ของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ระดับมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
ระดับมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
ระดับปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
ระดับน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

2.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับแบบฝึกหัดแก้ไขโฟนอน เรื่องการบรรเลงรูปแบบอิมโพรไวส์ ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บรรยากาศในการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล และประโยชน์ที่ได้รับ จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ โดยเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

ระดับมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
ระดับมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
ระดับปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
ระดับน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อออกแบบเครื่องมือในการวิจัย โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบ

3.3 นำแบบทดสอบมาตรวจสอบความถูกต้องเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

วิธีการหาคุณภาพแบบทดสอบทางการเรียน

นำแบบฝึกทักษะแชกโซโฟน เรื่องการบรรเลงรูปแบบอิมโพรไวส์ ไปทดลองกับนักเรียน ที่ไม่ใช่ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนเครื่องดนตรีแชกโซโฟน วิชาเอกดนตรีสากล มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ในช่วงการศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพเครื่องมือให้มีความเหมาะสมกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง และปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกทักษะแชกโซโฟน เรื่องการบรรเลงรูปแบบอิมโพรไวส์ แล้วนำมาทดลองกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนเครื่องดนตรีแชกโซโฟน ในวงโยธวาทิตระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนไชยวิทยา โรงเรียนเขาพนมแบกศึกษา โรงเรียนมัธยมพุทธนิคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติ T-test Dependent Sample และนำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องทักษะพื้นฐานในการอิมโพรไวส์สำหรับแชกโซโฟนแจ๊สเพื่อการบูรณาการที่ยั่งยืนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการปฏิบัติแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การฝึกแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี นำเสนอผลการวิจัยดังตารางที่ 1

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกแซกโซโฟนแจ๊สรูปแบบการอิมโพรไวส์
ของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อคำถาม	จำนวน (N = 40)	ค่าความถี่ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	22	55.00
หญิง	18	45.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 12 ปี	3	7.50
15 – 18 ปี	37	92.50
3. สถานภาพ		
นักเรียน	40	100.00
อื่น ๆ	0	0.00

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมวัดผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการปฏิบัติ พบว่าแบบทดสอบเพศชาย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 เพศหญิง 18 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 ช่วงอายุ 15 – 18 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 92.50 และช่วงอายุต่ำกว่า 12 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50

ตารางที่ 2: วิเคราะห์ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการปฏิบัติแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนเครื่องดนตรีแซกโซโฟนในวงโยราทิตในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประเด็นข้อการทดสอบ	ระดับความรู้ในการปฏิบัติแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์					
	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความรู้	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความรู้
1. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของบันไดเสียงเมเจอร์ (Scales)	2.90	0.78	ปานกลาง	3.78	0.73	มาก
2. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของคอร์ด (Chord)	2.88	0.82	ปานกลาง	3.60	0.71	มาก
3. ความรู้ความเข้าใจการบรรเลงรูปแบบอิมโพรไวส์	2.48	0.91	น้อย	3.35	0.98	ปานกลาง
4. ความรู้ความเข้าใจในบทเพลงแจ๊ส สำหรับการบรรเลง	2.98	0.95	ปานกลาง	3.55	0.96	มาก
5. ความรู้ความเข้าใจในรูปแบบของจังหวะสวิง และการสร้างสำนวนภาษาของดนตรีแจ๊ส	2.88	0.76	ปานกลาง	3.75	0.93	มาก
6. ความรู้ความเข้าใจในเครื่องหมายสัญลักษณ์ของคอร์ดต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับดนตรีแจ๊ส	2.55	0.85	ปานกลาง	3.60	0.93	มาก

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกแก้ไขโฟนแจ๊สรูปแบบการอิมโพรไวส์
ของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประเด็นข้อการทดสอบ	ระดับความรู้ในการปฏิบัติแก้ไขโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์					
	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความรู้	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความรู้
7. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของโหมด(mode)ในบันไดเสียงเมเจอร์	2.80	0.79	ปานกลาง	3.68	0.89	มาก
8. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการดำเนินคอร์ด 2-5-1 (ii-V-I)	2.38	0.87	น้อย	3.43	0.90	ปานกลาง
9. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการดำเนินคอร์ดและเสียงประสานที่ใช้ในบทเพลง 12 บาร์บลูส์	2.50	0.85	ปานกลาง	3.55	1.08	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	2.71	0.84	ปานกลาง	3.59	0.90	มาก

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การทดสอบผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการปฏิบัติแก้ไขโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ ก่อนเรียนของนักเรียนที่เรียนเครื่องดนตรีแก้ไขโฟนในวงโยชวาทิตในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.71, S.D.= 0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจในบทเพลงแจ๊สสำหรับการบรรเลงอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.98, S.D. = 0.95) และน้อยที่สุด ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการดำเนินคอร์ด 2-5-1 (ii-V-I-Maj7) อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.38, S.D. = 0.87)

ผลการวิเคราะห์ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการปฏิบัติแก้ไขโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์หลังเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.59, S.D.= 0.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องของบันไดเสียงเมเจอร์ (Scales) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย

($\bar{X}$ = 3.78, S.D. = 0.73) และน้อยที่สุดด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องของโหมด (Mode) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.68, S.D. = 0.89)

ตารางที่ 3: แสดงผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนการปฏิบัติแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	2.71	0.84	-7.09	0.00
หลังเรียน	3.59	0.90		

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรวมผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนการปฏิบัติแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.71, S.D. = 0.84) และผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.59, S.D. = 0.90) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทั้งสองครั้งพบว่าผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์แชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์หลังเรียน สูงกว่าผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์

2. ความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการปฏิบัติแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการปฏิบัติก่อนเรียนและหลังเรียนแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี นำเสนอดังตารางที่ 4

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกแชกโซโฟนแจ๊สรูปแบบการอิมโพรไวส์
ของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 4: ความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการปฏิบัติแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประเด็นข้อการทดสอบ	ระดับความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์					
	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความรู้	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความรู้
1. เนื้อหาที่เรียนมีความต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนเข้าใจง่าย	3.10	0.67	ปานกลาง	4.10	0.61	มาก
2. เนื้อหาที่เรียนมีความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้เรียน	3.15	0.64	ปานกลาง	4.25	0.54	มาก
3. เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	3.00	0.71	ปานกลาง	4.50	0.50	มาก
4. กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจไม่น่าเบื่อ	2.70	0.65	ปานกลาง	3.95	0.56	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมเกิดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์	2.85	0.62	ปานกลาง	4.10	0.65	มาก
6. กิจกรรมมีความเหมาะสมกับความรู้และความสามารถของผู้เรียน	3.35	0.55	ปานกลาง	4.25	0.50	มาก

ประเด็นข้อการทดสอบ	ระดับความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์					
	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความรู้	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความรู้
7. แบบฝึกหัดทักษะนี้ทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะแซกโซโฟนได้ดีขึ้น	3.20	0.68	ปานกลาง	4.55	0.55	มากที่สุด
8. แบบฝึกหัดทักษะนี้ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการฝึกฝนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนมากขึ้น	3.15	0.51	ปานกลาง	4.35	0.62	มาก
9. แบบฝึกหัดทักษะนี้ผู้เรียนสามารถใช้ฝึกฝนตามต้องการด้วยตนเองได้	2.97	0.65	ปานกลาง	3.95	0.78	มาก
10. แบบฝึกหัดทักษะนี้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในการฝึกซ้อมปฏิบัติกับเครื่องดนตรีอื่นได้	2.85	0.72	ปานกลาง	4.22	0.60	มาก

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการปฏิบัติแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ก่อนเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.03, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมมีความเหมาะสมกับความรู้และความสามารถของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.35, S.D. = 0.55) รองลงมา ด้านเนื้อหาที่เรียนมีความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.15, S.D.

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกแชกโซโฟนแจ๊สรูปแบบการอิมโพรไวส์ ของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

= 0.64) รองลงมา ด้านแบบฝึกหัดทักษะนี้ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการฝึกฝนทักษะปฏิบัติแชกโซโฟนมากขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.15, S.D. = 0.51) และน้อยที่สุดด้านกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจไม่น่าเบื่อ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.70, S.D. = 0.65)

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการปฏิบัติแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์หลังเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านแบบฝึกหัดทักษะนี้ทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะแชกโซโฟนได้ดีขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.55) รองลงมา ด้านเนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.50) และน้อยที่สุดด้านกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจไม่น่าเบื่ออยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = 0.56)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการฝึกปฏิบัติแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ก่อนเรียนพบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.71, S.D. = 0.84) มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการฝึกปฏิบัติแชกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์หลังเรียนพบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.59, S.D. = 0.90) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนค่าเฉลี่ยทั้งสองครั้งพบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะเห็นได้ว่า ด้านความรู้ความเข้าใจในบทเพลงแจ๊สอยู่ในระดับมาก และด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการดำเนินคอร์ด 2-5-1 (ii-7 V7 -IMaj7) อยู่ในระดับน้อยที่สุด ปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงสาเหตุว่านักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในส่วนดังกล่าวเนื่องจากการพัฒนาทักษะแชกโซโฟนจะต้องอาศัยปัจจัยทางด้านเวลาผ่านการทำซ้ำจนเกิดความชำนาญมากยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะเห็นได้ว่า ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องของบันไดเสียงเมเจอร์ อยู่ในระดับมากและ ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องของโหมดโนบันไดเสียงเมเจอร์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงสาเหตุว่านักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในส่วนดังกล่าว เนื่องจากโหมดจะต้องอาศัยองค์ความรู้ทางด้าน

ทฤษฎีดนตรีที่มีความซับซ้อนซึ่งจะต้องอาศัยการอธิบายประกอบกับการฝึกปฏิบัติอย่าง
 คู่ขนานจึงจะเกิดผลสัมฤทธิ์ในทางที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชักษณ์ ถาวรานุรักษ์
 และ ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์ (2564: 28-29) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเป่าแซกโซโฟนเบื้องต้น
 ของนักเรียนวงโยธวาทิตโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยพบว่าผลจากการศึกษาผล
 สัมฤทธิ์ทางการเป่าแซกโซโฟนเบื้องต้นของนักเรียนวงโยธวาทิตโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
 โดยใช้ชุดแบบฝึกหัดการเป่าแซกโซโฟนเบื้องต้นสำหรับนักเรียนวงโยธวาทิตโรงเรียนสวน
 กุหลาบวิทยาลัย นั้นพบว่า นักเรียนวงโยธวาทิตโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยนั้นมีผล
 สัมฤทธิ์ก่อนและหลังการใช้ชุดแบบฝึกหัดการเป่าแซกโซโฟนเบื้องต้นนั้นมีคะแนนเฉลี่ย
 ก่อนการใช้ชุดแบบฝึกหัดอยู่ที่ 46.00 และคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้ชุดแบบฝึกหัดอยู่ที่ 65.20
 มีค่า เท่ากับ 7.19 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเป่าแซกโซโฟนเบื้องต้น หลัง
 การใช้ชุดแบบฝึกหัดสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกหัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.5 ซึ่งเป็นไป
 ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ จินดามাত্র มีอาษา และณรุทธิ์ สุทธจิตต์
 (2560: 167) ได้กล่าวว่า วิธีการวัดควรวัดตามวัตถุประสงค์ของการเรียน คือใช้วิธีการ
 สัมภาษณ์ความรู้ในการปฏิบัติ สังเกตการณ์ปฏิบัติของผู้เรียน และความรับผิดชอบต่องาน
 ที่ได้รับมอบหมาย ส่วนช่วงเวลาสามารถทำได้ทั้งก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานเดิม
 ของผู้เรียน ระหว่างเรียนทำการสังเกตพัฒนาการของผู้เรียนเพื่อจะได้พัฒนาทักษะใน
 ระดับที่สูงขึ้น และหลังเรียนคือผลสรุปที่ผู้เรียนแสดงออกมาทางการปฏิบัติทักษะ อีกทั้ง
 เครื่องมือที่ใช้ควรมีแบบตรวจสอบรายการในการปฏิบัติ หรือเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการปฏิบัติแซกโซโฟน
 รูปแบบการอิมโพรไวส์ พบว่าคะแนนรวมของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนการฝึกแซกโซ
 โฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ทั้ง 10 แบบทดสอบ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ
 พิจารณาเป็นรายด้านจะเห็นได้ว่าด้านกิจกรรมมีความเหมาะสมกับความรู้และความ
 สามารถของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และด้านกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจไม่น่าเบื่อ
 อยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนระดับความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกแซกโซโฟนรูปแบบ
 การอิมโพรไวส์ พบว่าคะแนนรวมของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกแซกโซโฟน
 รูปแบบการอิมโพรไวส์ ทั้ง 10 แบบทดสอบ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
 เป็นรายด้านจะเห็นได้ว่า แบบฝึกหัดทักษะนี้ทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะแซกโซโฟน
 ได้ดีขึ้นอยู่ในระดับมาก และกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจไม่น่าเบื่อ อยู่ในระดับน้อย

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกแซกโซโฟนแจ๊สรูปแบบการอิมโพรไวส์ ของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่สุด ปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกันในการวัดระดับความพึงพอใจทั้งก่อน และหลังการฝึกแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ ปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นสาเหตุในเรื่องของเวลาที่มีจำกัดในการจัดกิจกรรมดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงการปรับเปลี่ยนในเรื่องของขอบเขตในการจัดกิจกรรมให้ใช้เวลาที่มากขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และสมรรถนะของผู้เรียน จากการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติแซกโซโฟน เพื่อให้ผู้เรียนมีการฝึกทักษะที่ถูกต้อง และ มีเจตคติต่อการฝึกปฏิบัติแซกโซโฟน เห็นคุณค่าในการฝึกซ้อมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรินทร์ สีสืบดาม (2562: 82) ที่กล่าวว่า จากการสัมภาษณ์ผู้สอนมีความคิดเห็นส่วนใหญ่ ตรงกันว่าวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติแซกโซโฟน ควรให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการที่จำเป็นเกี่ยวกับการปฏิบัติแซกโซโฟน และ มีความสามารถในการทักษะการปฏิบัติแซกโซโฟนที่ถูกต้อง รวมไปถึงผู้เรียนต้องมีเจตคติที่ดีต่อการฝึกปฏิบัติแซกโซโฟน เพื่อสามารถถ่ายทอดอารมณ์ผ่านการปฏิบัติแซกโซโฟน โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติแซกโซโฟน คือ 1) กำหนดให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจในหลักการที่จำเป็นในการปฏิบัติแซกโซโฟน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดต่อไป 2) กำหนดให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติแซกโซโฟนที่ถูกต้องตามหลักการปฏิบัติแซกโซโฟน และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอนจากผู้สอนไปพัฒนาประยุกต์ใช้ได้ด้วยตนเอง และ 3) กำหนดให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการฝึกปฏิบัติแซกโซโฟน เห็นคุณค่าต่อการปฏิบัติแซกโซโฟน และสามารถแสดงอารมณ์ ถ่ายทอดในการบรรเลงได้ ทั้งนี้ได้แสดงถึงเนื้อหาสาระที่ประกอบไปด้วย 1) เทคนิคในการปฏิบัติแซกโซโฟน คือ บันไดเสียง (Scale) คอร์ดแยกเสียง (Arpeggio) ช่วง (Interval) แบบฝึกหัดที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียง (Articulation) กลไกในการปลดล๊อคนิ้ว ซึ่งเป็นการช่วยทำให้นิ้วมีความคล่องแคล่วและแข็งแรงขึ้น 2) ความเป็นดนตรี คือ บทฝึก (Etude) บทฝึกที่เป็นบทเพลงสั้น ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี คือ การอ่านโน้ต การเล่น และการฟังในการปฏิบัติแซกโซโฟน และ 3) บทเพลง คือ โน้ตเพลงที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติในแต่ละภาคเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนในการปฏิบัติแซกโซโฟน อีกทั้งผู้เรียนควรทราบถึงประวัติของบทเพลง ผู้แต่งเพลง และนักแซกโซโฟนที่มีชื่อเสียงที่ได้รับการยกย่องในระดับสากล ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญ

บทสรุป

ผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการปฏิบัติแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี 9 ทักษะ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.71, S.D. = 0.84) ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.59, S.D. = 0.90) การทดสอบผลสัมฤทธิ์การฝึกแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ 0.05 และมีความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการปฏิบัติแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ระดับความรู้ในการปฏิบัติแซกโซโฟนรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ก่อนเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.03, S.D. = 0.64) ระดับความพึงพอใจหลังเรียนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.59) การอิมโพรไวส์ที่ให้ผลสัมฤทธิ์อย่างมีมาตรฐานได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจและฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความชำนาญตลอดจนสามารถนำไปพัฒนาการอิมโพรไวส์สำหรับบทเพลงที่มีสังคีตลักษณ์ที่แตกต่างกัน รวมทั้งรูปแบบการดำเนินคอร์ตของบทเพลงแจ๊สได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย คือ ผลของการวิจัยด้วยการฝึกทักษะพื้นฐานในการอิมโพรไวส์สำหรับแซกโซโฟนแจ๊สรูปแบบการอิมโพรไวส์ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ถือเป็นประโยชน์ต่อผู้ฝึกทักษะดังกล่าวเป็นอย่างดี อันสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบรรเลงเดี่ยวแซกโซโฟน รวมถึงการร่วมบรรเลงกับวงดนตรีอื่นได้ อีกทั้งยังทำให้ผู้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจที่ผสมผสานกันในเรื่องของทฤษฎีดนตรีแจ๊ส และการปฏิบัติเครื่องดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า การฝึกทักษะพื้นฐานในการอิมโพรไวส์สำหรับแซกโซโฟนแจ๊สในรูปแบบการอิมโพรไวส์ ทั้ง 9 ด้านของการฝึกทักษะช่วยให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้นอกจากนี้ ผลที่ได้จากการเรียนรู้ทำให้สามารถมองเห็นถึงกระบวนการ และวิธีคิดของนักดนตรีแจ๊ส และ ศิลปินนั้น ๆ โดยหลังจากทำความเข้าใจและฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความชำนาญจะทำให้ผู้ฝึกซ้อม สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ได้จริงตลอดจนเป็นแนวทางในการอิมโพรไวส์สำหรับบทเพลงที่มีสังคีตลักษณ์ที่แตกต่างกัน และรูปแบบการดำเนินคอร์ตของบทเพลงแจ๊สได้

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกแซกโซโฟนแจ๊สรูปแบบการอิมโพรไวส์ ของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รายการอ้างอิง

- กมลธรรม เกื้อบุตร. (2563, กรกฎาคม-ธันวาคม). พลวัตของดนตรีแจ๊สในวัฒนธรรมไทย. *วารสารดนตรีและการแสดง กองบรรณาธิการวารสารดนตรีและการแสดง คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา*, 6(2), 95-110.
- จินตามาตร์ มีอาษา, และ ณรุทธิ์ สุทธจิตต์. (2560, ตุลาคม-ธันวาคม). แนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนคลาสสิก ในหลักสูตรดนตรีระดับปริญญาตรี. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา กองบรรณาธิการศูนย์นวัตกรรมทางการศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 12(4), 157-168.
- ธีรช เล่าหิระพานิช. (2562). *ทฤษฎีดนตรีแจ๊สและการอิมโพรไวส์*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- พิทักษ์ณัฏฐ์ ถาวรานุรักษ์, และ ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์. (2564, พฤษภาคม-สิงหาคม). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเป่าแซกโซโฟนเบื้องต้นด้วยชุดแบบฝึกหัดแซกโซโฟนเบื้องต้น ของนักเรียนวงโยธวาทิต โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 6(2), 22-30.
- วรินธร สีเสียดงาม. (2562, กรกฎาคม-ธันวาคม). แนวทางการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติแซกโซโฟนในระดับอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารศิลปกรรมบูรพา สำนักงานคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 22(2), 71-89.
- Levine, M. (1995). *The Jazz Theory Book*. Petaluma: Sher Music.

Received: December 4, 2023

Revised: August 15, 2024

Accepted: August 21, 2024